

Un cas curiós: farmacèutiques, infants, vacunes i OMS

Imatge d'arxiu d'una vacuna | ACN

Federico Martinón és pediatra i investigador clínic, treballa a l'Hospital Clínic de Santiago de Compostel·la, i és coordinador de la Unitat d'Investigació en Vacunes i Assajos Clínics Pediàtrics de l'Institut d'Investigació Sanitària de Santiago, a part de molt altres càrrecs. És d'una família amb molt poder a Galícia. A banda, el seu currículum acadèmic és destacat. Aquest currículum suposem que l'ha portat a ser membre del comitè assessor de vacunes de l'OMS a Europa. En aquesta organització, segons publicava El País quan encara no hi havia vacunes injectant-se, "al costat de científics de tot el món, aconsella en l'orientació del desenvolupament de vacunes contra el coronavirus, analitzant els candidats amb més potencial, creant assajos clínics que accelerin el progrés sense comprometre la seguretat i treballant ja per quan arribi aquella eina contra la pandèmia l'accés sigui equitatiu". Martinón ha tingut moltes participacions en mitjans, a conseqüència dels seus càrrecs i el seu prestigi, regalant titulars impressionants a la premsa, defensant la vacunació obligatòria durant la crisi del coronavirus, i explicant-ne les virtuts i la seva seguretat des de webs oficials del Govern de l'Estat. També podeu trobar múltiples informacions sobre ell en webs d'investigació de corrupteles diverses, però avui aquest no és el tema de l'article.

Pel que fa a les seves recomanacions sobre vacunació infantil, podeu llegir un interessant article signat per ell mateix en col·laboració amb Ana Isabel Dacosta Urbiet, Fernando Caamaño Viñas, Carmen Rodríguez-Tenreiro i Irene Rivero Calle en què, tot i que admeten que els infants "no constitueixen un grup prioritari en no estar particularment afectats, no jugar un paper clau en la transmissió, ni existir grups d'alt risc ben identificats" conclouen que "els nens no poden quedar enrere, perquè el risc no és zero, també poden patir i transmetre la infecció, i sobretot perquè

sense la vacunació infantil la interrupció de la transmissió és difícilment assumible".

Aquest article a què m'he referit, publicat al web de la Sociedad Canaria de Pediatría, afegeix unes informacions que en cap article de premsa mai no es donen i que fins i tot alguns articles suposadament científics tampoc faciliten, tot i que hi estarien obligats si els científics volen ser considerats. I són les que es refereixen al "Potencial conflicte d'interessos" d'alguns d'aquests experts per haver treballat en alguna empresa farmacèutica que pugui ser afavorida per les opinions o dades expressades en l'article. Aquest possible conflicte d'interessos no invalida les investigacions, però crec que mereixem, com a lectors de premsa, ràdio o televisió també, com a ciutadans en definitiva, que cada cop que un "expert" hi parli, ens expliquin quins conflictes d'interessos pot arribar a tenir. En el cas de Martínón, ens diuen que "ha rebut honoraris de Biofabri, GSK, Pfizer Inc, Sanofi Pasteur, MSD, Seqirus, Novavax i Janssen com a assessor, consultor, o ponent fora de l'objectiu del present treball. FM-T ha treballat com a investigador principal en assajos clínics promoguts per les companyies farmacèutiques mencionades i, a més, Ablynx, Regeneron, Roche, Abbott and MedImmune, essent tots els honoraris pagats a la institució. Ana Isabel Dacosta (una altra de les autores de l'article) ha participat com a subinvestigadora en assajos clínics de vacunes d'Ablynx, Abbot, Seqirus, Sanofi Pasteur MSD, Sanofi Pasteur, Wyeth, Merck, Pfizer, Roche, Janssen, Medimmune, Novavax, Novartis i GSK, essent tots els seus honoraris pagats a la institució".

Insisteixo que això no invalida res, però crec que és informació important perquè, tal com deia la meva padrina, "qui té el cul llogat no seu on vol". És per això que és important saber que Martínón va ingressar 71.800 euros provinents de Pfizer i 24.500 de GSK entre 2018 i 2019 segons dades publicades per les mateixes farmacèutiques i tal com explica un article publicat pel Diario.es el 2019. En aquell article, el periodista Raúl Rejón explicava que aquests diners, junt amb 36.000 euros cobrats per María Garcés de la Fisabio de la Generalitat Valenciana, els van rebre mentre promocionaven les vacunes contra la meningitis d'aquestes multinacionals en el procés que s'estava portant a terme per incloure o no les mateixes vacunes de forma oficial en el calendari oficial de vacunació de l'Estat.

Ja he dit en dues ocasions en aquest mateix article que la vinculació econòmica a aquestes farmacèutiques no invalida cap investigació científica, però sí que èticament cal que es conegui per poder valorar amb tantes dades com sigui possible les paraules de l'"expert", sigui qui sigui. Alhora, això ens pot arribar a explicar les causes d'aquell no-debat que s'havia de fer al programa FAQS de TV3 quan la doctora Forcades, convidada a debatre sobre vacunes i vacunació per a la covid, va demanar "que la persona amb qui fes el debat no tingués vincles econòmics amb la indústria farmacèutica i, si n'hi tenia, que es digués al principi, com és habitual en les publicacions científiques". El programa, com ja sabeu, no es va fer. Ni aquell ni cap altre.

Creieu que hi pot haver més casos curiosos d'aquesta mena?